

Ministerie van Financiën
Mevrouw drs. G.J. Salden
GT/FM/AL-GR, H.325
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Onze referentie
2013-00115123/AZWAR

Den Haag
1 mei 2013

Betreft
Consultatiereactie Wijzigingsbesluit financiële markten 2014

Geachte mevrouw Salden,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het ontwerp Wijzigingsbesluit financiële markten 2014 (het 'Wijzigingsbesluit'). Dank dat ons de gelegenheid geboden wordt. In deze brief geven wij op hoofdlijnen een reactie op Artikel VII (Bpr). Gedetailleerder commentaar per artikel en overige artikelen is opgenomen in de bijlage.

Het voor de verzekeringssector meest fundamentele onderdeel van het Wijzigingsbesluit is Artikel VII (Bpr). Het ministerie komt, in afwachting van Solvency II, met een aantal interim maatregelen. Kern van het Wijzigingsbesluit is de introductie van een Theoretisch Solvabiliteits Criterium (TSC) en een Eigen Risico Beoordeling (ERB). Ook zal de DNB verslagstaat Organisatie & Risico's worden aangepast. Het TSC geldt uitsluitend voor levensverzekeraars en enkele grote natura uitvaartverzekeraars op solo entiteit niveau. Het TSC houdt in dat op basis van bepaalde vooraf gedefinieerde scenario's wordt na gegaan of een verzekeraar, in het geval deze scenario's zich in de verwachte onderlinge samenhang voltrekken, in de financiële problemen zou kunnen komen. Bij een besluit tot terugbetaling van kapitaal of uitkering uit de reserves is de uitkomst van het TSC van belang. Het Verbond van Verzekeraars begrijpt dat de gedachte is dat indien de aanwezige solvabiliteitsmarge van een verzekeraar lager is dan het TSC, zij een verklaring van geen bezwaar (VVGB) van de toezichthouder behoeft voor vermindering van eigen vermogen door terugbetaling van kapitaal of uitkering van reserves. Doel van uw ministerie is om binnen het huidige wettelijke kader meer risico gebaseerd toezicht te introduceren. De precieze schokken, gebaseerd op vooraf gedefinieerde scenario's moeten nog worden vastgesteld in een nog op te stellen ministeriële regeling, waarover we met uw ministerie en DNB in overleg zijn. Het Verbond van Verzekeraars benadrukt dat het proces met betrekking tot het bepalen van het TSC en van het verlenen van een VVGB transparant, eenvoudig uitlegbaar en voor iedere verzekeraar gelijk moet zijn. Verzekeraars zullen belanghebbenden, waaronder de kapitaalmarkten, in hun jaarrekening duidelijkheid moeten kunnen verschaffen over de winstbestemming. Tevens wordt daarmee het level playing field

binnen Nederland beter gewaarborgd.

Het Verbond kan zich in beginsel vinden in een meer risicogebaseerde benadering, die de transparantie in de relatie tussen toezichthouder (DNB) en de individuele instelling zal vergroten en uiteindelijk gericht is op bescherming van de consument, maar de sector heeft wel oprecht zorgen en vragen. Onder meer zal ervoor moeten worden gewaakt dat op een onjuiste wijze elementen uit het Solvency II raamwerk worden ingepast in een Solvency I kader. De precieze uitwerking van de onderliggende ministeriële regeling is immers bepalend voor de uitwerking in de praktijk. Wanneer de details niet goed uitpakken kan dit een enorme impact hebben op de sector zelf, onze klanten en de Nederlandse economie. Graag maak ik u deelgenoot van onze zorgen.

Onderzoek van Towers Watson begin dit jaar, in opdracht van het Verbond, bevestigt het beeld dat de Nederlandse kapitaalseisen al tot de strengste in de EU behoren. Het rapport zullen wij u separaat toezenden. Tegelijkertijd heeft de Nederlandse verzekeringssector een solvabiliteit van ruim tweeënhalve keer het wettelijk vereiste.¹ Nederland gaat in Europees perspectief met de voorgestelde maatregelen nog verder voorop lopen. Wij hebben daarom zorgen of de voorstellen niet leiden tot een (nog groter) ongelijk speelveld binnen Europa. Dat schaadt de concurrentiepositie van verzekeraars met een DNB vergunning ten opzichte van andere verzekeraars. Met name - maar niet uitsluitend - geldt dit voor internationaal opererende Nederlandse verzekeringsgroepen. In dit kader vragen wij ook aandacht voor de recent door EIOPA gepubliceerde concept 'Guidelines on preparing for Solvency II'. Deze richtsnoeren worden op dit moment door EIOPA geconsulteerd. EIOPA beoogt hiermee (niet-bindende) richtsnoeren te formuleren die de nationale toezichthouders in Europa (zoals DNB) voor zover hun wettelijke bevoegdheden dit mogelijk maken, kunnen toepassen in de voorbereiding op Solvency II. Het TSC past naar de mening van het Verbond van Verzekeraars niet binnen deze Europese (concept) richtsnoeren.

De nadelige concurrentiepositie in combinatie met de verplichting tot het aanvragen van een verklaring van geen bezwaar roept bij ons de zorg op of Nederlandse verzekeraars nog wel aantrekkelijk zullen zijn in de toekomst voor investeerders waardoor het aantrekken van kapitaal duurder wordt. Als het aantrekken van kapitaal moeilijker wordt kan dit uiteindelijk effect hebben op de prijs die de klant via de premie betaalt. De veranderingen in de wetgeving en de zwaardere eisen die aan terugbetaling van kapitaal en uitkeringen uit de reserves worden gesteld, maken dat voor investeerders beleggingen in verzekeraars onaantrekkelijker worden. Gezien de verwachte behoefte die gaat ontstaan aan kapitaal door de privatisering van enige verzekeraars, alsmede de afsplitsing van andere verzekeraars, is het van groot belang dat er duidelijkheid is voor beleggers over een stabiel regelgevingkader voor verzekeraars. De mogelijkheid om kapitaal aan te trekken is tevens een belangrijk instrument voor prudent risicomanagement. Het Verbond maakt zich zorgen of dit instrument niet in zijn werking wordt aangetast door de stapeling van regelgeving die de positie van de kapitaalverschaffer nadelig beïnvloedt. Door middel van de voorgestelde aanpassingen in het Bpr worden de hiervoor geschetste negatieve effecten voor de Nederlandse verzekeringssector versterkt.

Verder is het Verbond van Verzekeraars van mening dat, naast de aanpassingen in het Bpr, ook de Wet op het financieel toezicht zelf aanpassing behoeft. De huidige tekst van art. 3:97 Wft, dat per 1 januari 2014 in werking zou moeten treden, wekt ten onrechte de indruk dat moet worden voldaan aan de Pillar 1 vereisten van Solvency I door het gebruik van het begrip "solvabiliteitskapitaalvereiste." Dit begrip dient vervangen te worden door het begrip "minimumbedrag aan solvabiliteitsmarge."

¹ Bron: DNB, cijfers per eind 2012.

Verzekeraars willen een bijdrage leveren aan de stimulering van de Nederlandse economie. Via ons position paper 'Investeren in Nederland' heeft de sector aangegeven meer aan MKB en hypotheekfinanciering te willen doen. Zeker nu de kredietverstrekking door banken onder druk staat is het van groot belang dat alternatieve kredietverstrekking, zoals via verzekeraars, eerder eenvoudiger dan moeilijker gemaakt wordt. Ook in het kabinetsoverleg met institutionele beleggers is dit een belangrijk agendapunt. Bij de uitwerking van het TSC is het van cruciaal belang dat geen onnodig hoge drempels worden opgeworpen waarmee deze investeringsrol teniet wordt gedaan. Recent wees de Europese Commissie in het groenboek 'Long term financing of the European economy' ook op het belang van langetermijninvesteringen van verzekeraars in de economie. In dit groenboek werd overigens ook aandacht gevraagd voor het risico van stapeling van regelgeving. In korte tijd heeft de sector te maken met een parallel run, een LTGA, een stress test, etc. Van cruciaal belang is om alles zoveel mogelijk op dezelfde grondslagen te baseren om zo kosten te besparen.

Tot slot

Wij willen u, gegeven onze zorgen, vragen om oog te houden voor het Europese level playing field en de aantrekkelijkheid van de sector voor investeerders, om zo te voorkomen dat de concurrentiepositie van de Nederlandse verzekeraars verslechtert. Verder vragen wij uw aandacht voor de samenhang met de kredietverstrekking door verzekeraars die ook door het kabinet in het overleg met institutionele beleggers als zeer belangrijk wordt gezien. Wij vinden het van groot belang dat de definitieve tekst van het Wijzigingsbesluit tijdig beschikbaar is voor verzekeraars om een goede implementatie te kunnen waarborgen. Een redelijke periode van enkele maanden en een robuust proces achten wij daarvoor minimaal noodzakelijk. Wij gaan er overigens van uit, en dit werd ook al bevestigd door uw ministerie, dat alle aanpassingen in het Bpr voor het eerst effect hebben op het boekjaar 2014.

Graag ontvangen wij van u een schriftelijke reactie op welke wijze u onze opmerkingen verwerkt. Wij houden graag de mogelijkheid open om het gesprek met de minister aan te gaan mocht de nadere uitwerking met betrekking tot het TSC in een nog op te stellen ministeriële regeling daar aanleiding toe geven. Uiteraard zijn wij bereid onze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

b.a.

H.L. De Boer

Inbreng ten behoeve van consultatiereactie Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2014

Artikel VII (Bpr)

Tijdelijke aard van de voorgestelde maatregelen

- Het Verbond van Verzekeraars begrijpt dat de voorgestelde maatregelen in beginsel een tijdelijk karakter zullen hebben. In ieder geval zullen de maatregelen weer moeten worden herzien op het moment dat Solvency II in werking zal treden in de lidstaten, aangezien het terrein waarop de maatregelen betrekking hebben op dat moment tot geharmoniseerd recht van de Europese Unie zullen gaan behoren en er geen plaats meer zal zijn voor andersluidende of aanvullende nationale maatregelen. In ieder geval zal de voorgestelde berekening van het theoretisch solvabiliteitscriterium op dat moment dienen te worden vervangen door de definitieve maatregelen uit Solvency II.

Level playing field

- Het Verbond van Verzekeraars is van mening dat de voorgestelde voorafgaande goedkeuring van de nationale toezichthouder voor dividenduitkeringen, in een situatie waarbij de TSC de ondergrenzen nadert, de Nederlandse verzekeringsmarkt in een nadelige concurrentiepositie kan plaatsen. Nederlandse verzekeraars dienen hogere kapitaalbuffers aan te houden ten opzichte van de concurrentverzekeraars in Europa die niet gehouden zijn aan mogelijke aanvullende voorwaarden van toezichthouders bij dividenduitkeringen. Deze aanvullende voorwaarden voor dividenduitkeringen door Nederlandse verzekeraars zullen hun weerslag hebben op de risicopremie die vermogensverschaffers aan de Nederlandse verzekeraar in rekening brengen. Hierdoor wordt de Nederlandse verzekeraar minder aantrekkelijk voor zowel investeerders als klanten. Dit zal een verdere remmende werking hebben op de Nederlandse economie. Dit klemmt temeer indien elementen uit twee verschillende solvabiliteitsbenaderingen worden gecombineerd, waardoor het risico groot is dat kapitaalbuffers bovenmatig conservatief worden vastgesteld.

Art. 24a Bpr

- Terecht wordt de keuze gemaakt het TSC vertrouwelijk te houden. Echter, het Verbond van Verzekeraars merkt op dat veel verzekeraars er desondanks niet aan zullen ontkomen om, op basis van (IFRS) verslaggevingsregels en/of vanwege het feit dat zij onderdeel uitmaken van een beursgenoteerde groep, informatie te verstrekken aan het publiek over het TSC. Ook zullen verzekeraars in hun jaarverslag informatie dienen te verstrekken over de winstbestemming. Dit alles staat wat betreft het Verbond op gespannen voet met het vertrouwelijke karakter van de TSC. Het Verbond verzoekt het Ministerie hier nader aandacht aan te besteden.

Art. 24a lid 2 Bpr

- Op grond van het voorgestelde art. 24a lid 2 Bpr dient een (grote) verzekeraar na te gaan of de aanwezige solvabiliteitsmarge in overeenstemming is met de door de haar gelopen risico's. Het Verbond van Verzekeraars wijst er in dit verband op dat, parallel aan de consultatie van het Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2014, ook een consultatie van EIOPA loopt waarin richtsnoeren aan de nationale toezichthouders worden voorgesteld, in de aanloop naar Solvency II. De EIOPA-richtsnoeren met betrekking tot het forward looking assessment of the undertaking's own risks.' bestrijken hetzelfde onderwerp als het voorgestelde art. 24 lid 2 Bpr. Het Verbond van Verzekeraars pleit er voor dat de betreffende tijdelijke maatregelen in Nederland niet verder gaan of af zullen wijken van de concept-richtsnoeren van EIOPA met betrekking tot de 'forward looking assessment of the undertaking's own risks'.
- In de tweede plaats pleit het Verbond van Verzekeraars ervoor om het woord "doorlopend" uit art. 24a lid 2 Bpr te vervangen door het woord "regelmatig", zodat wettekst en toelichting (zie p. 38 bovenaan) op elkaar aansluiten.

Art. 24a1 Bpr

- Het voorgestelde art. 24a1 Bpr Wft veronderstelt een “vervroegde” inwerkingtreding van art. 3:97 Wft, dat onderdeel uitmaakt van de Wet Implementatie Richtlijn Solvabiliteit II. Het Verbond van Verzekeraars neemt dan ook aan dat dit artikel middels een separaat inwerkingtredingsbesluit per 1 januari 2014 in werking treedt. Zoals hierna aangegeven (art. XIII) gaat het Verbond ervan uit dat het TSC voor het eerst in het laatste kwartaal van 2014 zal worden opgevraagd en ook de ERB voor het eerst over het boekjaar 2014 hoeft te worden uitgevoerd.
- Het Verbond van Verzekeraars hecht eraan op te merken dat art. 24a1 Bpr slechts bepaalt dat (grotere) levensverzekeraars en natura-uitvaartverzekeraars jaarlijks het TSC moeten berekenen. Art. 24a1 Bpr introduceert nadrukkelijk geen vvgb-plicht; de vvgb-plicht die de toelichting bij het Wijzigingsbesluit financiële markten 2014 hiermee in verband brengt wordt geregeld in de Implementatiewet Solvabiliteit II. Het Verbond van Verzekeraars dringt erop aan dit ter voorkoming van verwarring duidelijk in de toelichting bij het Wijzigingsbesluit op te nemen.
- Over de vvgb-plicht merkt het Verbond van Verzekeraars het volgende op. Op p. 39 van de toelichting staat het volgende (cursivering is aangebracht door het Verbond):

“Indien de bij de levensverzekeraars of natura-uitvaartverzekeraars aanwezige solvabiliteitsmarge gelijk is aan of hoger is dan het minimum vereiste bedrag aan solvabiliteitsmarge, bedoeld in artikel 65 of artikel 66, maar lager of gelijk is aan het TSC, *volgt uit artikel 3:97, eerste lid, van de wet dat de betreffende verzekeraar zijn eigen vermogen niet door terugbetaling van kapitaal of uitkering van reserves mag verminderen, dan na een van de Nederlandsche Bank verkregen verklaring van geen bezwaar.*”

Het Verbond van Verzekeraars meent dat deze gevolgtrekking niet logischerwijs uit de tekst van art. 3:97 Wft volgt. De toelichting knoopt voor de toepassing van art. 3:97 Wft aan bij het TSC. Echter, op grond van art. 3:97 Wft is in twee gevallen een vvgb nodig: (i) indien de verzekeraar ten tijde van de terugbetaling dan wel uitkering niet voldoet aan het solvabiliteitskapitaalvereiste of (ii) indien zou kunnen worden voorzien dat zij in de twaalf volgende maanden niet meer aan dat vereiste kan voldoen. Art. 3:97 bepaalt derhalve niet dat een verklaring van geen bezwaar vereist is voor terugbetalingen of uitkeringen indien de aanwezige solvabiliteitsmarge lager is of gelijk is aan het TSC. In een dergelijk geval kan volgens de tekst van art. 3:97 alleen een verklaring van geen bezwaar vereist zijn indien het feit dat de aanwezige solvabiliteitsmarge lager is of gelijk is aan het TSC wordt *geïnterpreteerd* als een indicatie op basis waarvan het voorzienbaar is dat de verzekeraar in de 12 volgende maanden niet meer aan het solvabiliteitskapitaalvereiste kan voldoen. Echter, dit impliceert een interpretatie/kwalificatie die op een case by case basis gemaakt zal moeten worden en volgt geenszins logischerwijs en per definitie uit art. 3:97 Wft, te meer omdat, zoals terecht in de toelichting wordt opgemerkt, de vereiste solvabiliteitsmarge ook met de huidige aanpassingen nog niet volledig risico georiënteerd zal zijn, hetgeen bijvoorbeeld tot uitdrukking komt in de wijze waarop de afkoopwaardevloer in de solvabiliteitsberekening betrokken zal worden, onder de voorgestelde methodiek voor het TSC en in de toekomst onder toepassing van het volledige regime van de richtlijn Solvabiliteit II. Een vvgb-plicht zoals de toelichting deze voor ogen heeft is in de optiek van het Verbond dus op dit moment niet neergelegd in art. 3:97 Wft. Introductie van een dergelijke vvgb-plicht vergt naar de mening van het Verbond van Verzekeraars een aanpassing van de Wet op het financieel toezicht.

- De Wet op het financieel toezicht behoeft naar de mening van het Verbond van Verzekeraars tevens aanpassing omdat art. 3:97 Wft verwijst naar het “solvabiliteitskapitaalvereiste.” Dit

begrip zal in de Wet op het financieel toezicht worden geïntroduceerd in verband met de implementatie van de richtlijn Solvabiliteit II. Het vvgb-vereiste dat de wetgever door middel van de huidige wijzigingen in het Bpr beoogt te introduceren is echter gekoppeld aan het minimumbedrag aan solvabiliteitsmarge onder Solvency I. Het ministerie heeft op p. 39 van de toelichting op het Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2014 weliswaar opgemerkt dat met “solvabiliteitskapitaalsvereiste” in art. 3:97 Wft hetzelfde wordt bedoeld als met “minimumbedrag aan solvabiliteitsmarge”, maar het Verbond is van mening dat door gebruikmaking van het woord “solvabiliteitskapitaalsvereiste” de indruk zou kunnen worden gewekt dat het minimumbedrag aan solvabiliteitsmarge dient te worden berekend met gebruikmaking van de Pillar 1-vereisten van Solvency II. Dat kan niet de bedoeling zijn. De aangehaalde toelichting beoogt dit weliswaar te verklaren, maar naar de mening van het Verbond van Verzekeraars is het wat kort door de bocht om de betekenis van een Wft-bepaling wezenlijk te wijzigen door middel van een toelichting in een AmvB. Het Verbond van Verzekeraars pleit er dan ook voor om “solvabiliteitskapitaalsvereiste” in art. 3:97 Wft te vervangen door “minimumbedrag aan solvabiliteitsmarge”.

- Overigens begrijpt het Verbond van Verzekeraars dat met het TSC het in de toezichtpraktijk informeel gebruikelijke percentage van 150% van de minimumsolvabiliteitsmarge als “veilige” norm voor de aanwezige solvabiliteitsmarge zal komen te vervallen.
- Het Verbond van Verzekeraars stelt voor de zinsneden “ten minste jaarlijks” in art. 24a1 lid 1 en lid 2 te vervangen door “in beginsel jaarlijks,” om beter tot uitdrukking te brengen dat het voor de hand ligt dat de scenarioanalyses en de berekening van het TSC in normale omstandigheden eenmaal per jaar zal plaatsvinden.
- Om onzekerheid (voor de verzekeraar zelf, maar ook voor haar kapitaalverschaffers) te voorkomen omtrent de mogelijkheid van een verzekeraar om uitkeringen uit de reserves te doen/terugbetalingen van kapitaal uit te voeren is het van belang dat de tijdspanne waarbinnen een besluit wordt genomen op een aanvraag van geen bezwaar tot een minimum beperkt wordt. Het Verbond van Verzekeraars verzoekt de minister toe te lichten hoe kan worden gewaarborgd dat een dergelijke onzekerheid tot een minimum kan worden beperkt.
- Verder vraagt het Verbond van Verzekeraars aandacht voor de noodzaak van een eenduidige aanpak bij de beoordeling van aanvragen van verklaringen van geen bezwaar op grond van art. 3:97 lid 1 Wft. Het Verbond van Verzekeraars vraagt zich af op welke wijze waarborgen kunnen worden gegeven voor een eenduidige beoordeling door DNB van een aanvraag voor een verklaring van geen bezwaar voor terugbetaling van kapitaal of uitkering uit de reserves. Het zal voor de verzekeraar en andere belanghebbenden bij de verzekeraar - zoals kapitaalverschaffers en bepaalde polishouders - gegeven het vertrouwelijke karakter van dergelijke besluiten, lastig zijn na te gaan hoe DNB in concrete gevallen dergelijke aanvragen beoordeelt, en of deze beoordeling in vergelijkbare gevallen eenduidig is. Het Verbond van Verzekeraars verzoekt de minister dit te verduidelijken, ofwel in de toelichting op het Wijzigingsbesluit, ofwel in de toelichting op art. 3:97 lid 2 Wft.
- Daarnaast, en mede in samenhang met het voorgaande punt is het volgens het Verbond van Verzekeraars noodzakelijk dat duidelijkheid bestaat over de in art. 3:97 lid 2 Wft genoemde gegevens, die de aanvraag van geen bezwaar dient te bevatten, dan wel dienen te vergezellen.

- Het Verbond hecht eraan dat de in het voorstel genoemde risico's alleen de basis vormen voor de berekening van het TSC, en er geen andere risico's betrokken gaan worden in de TSC berekening.
- Tot slot: het Verbond hecht eraan dat in de toelichting duidelijk tot uitdrukking komt dat de TSC los dient te worden gezien van het huidige Solvency I-kapitaalsvereiste. De TSC komt dan ook niet bovenop de bestaande eis en leidt derhalve niet tot een verhoging van het huidige solvabiliteitsvereiste. De TSC is bedoeld als een risicogebaseerde toets op de Solvency I-vereisten, waarvan de uitkomst voor de toezichthouder kan leiden tot een eerdere onderkenning van verzekeraars met een riskant risicoprofiel, waarop zij kan acteren middels het opvragen van een herstelplan en/of het vereisen van een vvgb-aanvraag bij bijvoorbeeld dividenduitkeringen. Overigens hecht het Verbond van Verzekeraars er ook aan te verduidelijken dat de uitkomst van de TSC niet automatisch zal leiden tot het opvragen van een herstelplan of het niet toestaan van bijvoorbeeld een dividenduitkering.

Art. XIII

Het Verbond van Verzekeraars verzoekt in de toelichting te verduidelijken dat het TSC, net zoals dit blijkt uit de toelichting bij onderdeel M wordt voorgesteld voor de eigen risicobeoordeling voor het eerst zal worden opgevraagd in het laatste kwartaal van 2014 teneinde verzekeraars in staat te stellen de nodige voorbereidingen te treffen om aan dit nieuwe vereiste te voldoen.

Artikel 32a Bgfo Wft (geen bewaartermijn van vijf jaar)

In artikel 32 Bgfo is een bewaartermijn voor financiële dienstverleners van een jaar opgenomen. Deze bewaartermijn is, mede op voorstel van de markt, beperkt tot een jaar uit het oogpunt van administratieve lastenverlichting voor de bedrijfstak.

De AFM heeft in haar wetgevingsbrief van 13 september 2012 bepleit om de bewaartermijn in het Bgfo gelijk te trekken met de civielrechtelijke termijn van vijf jaar. De motivering van de AFM is dat de AFM wordt beperkt in haar toezicht op dossiers die ouder zijn dan 1 jaar en niet bewaard zijn.

In onderhavige consultatie komt het ministerie hier aan tegemoet. Wij plaatsen vraagtekens achter de motivering van de AFM. De termijn van een jaar stelt de AFM voldoende in staat zich een redelijk beeld te vormen over de algemene kwaliteit van advisering. Het verlengen van deze termijn tot vijf jaar vinden wij niet proportioneel en verzoeken u om hiervan af te zien. Wij vinden het argument van administratieve lastenverlichting zwaarder wegen.

Artikel 168a Bgfo Wft (kennelijk onredelijkheidstoets ontbreekt e.v.)

Mede gelet op de gekozen route voor het invoeren van het provisieverbod voor beleggingsonderneming, via een zogeheten artikel 4 notificatieprocedure bij de Europese Commissie, en het feit dat MiFID een maximumharmonisatie karakter kent, is het van belang om het gestelde in artikel 168a Bgfo goed te motiveren. Vanuit deze optiek hebben wij een aantal aanbevelingen om het raamwerk consistent en sluitend te maken:

- In artikel 168a, tweede lid, sub a ontbreekt de bepaling "*..., tenzij de hoogte van deze provisies kennelijk onredelijk is gelet op de aard en reikwijdte van de dienstverlening*" als verwoord in artikel 86c, tweede lid, sub a. Het doel van deze bepaling is om te voorkomen dat cliënten beloningen in rekening gebracht worden die gelet op de inspanningen niet objectief kunnen worden gerechtvaardigd. Het is aan te bevelen om de Nota van toelichting op dit punt eveneens aan te passen. Wij kunnen ons voorstellen dat hiertoe dezelfde toelichting wordt gebruikt als in het regime voor financiële dienstverleners.
- Wij missen in de Nota van toelichting een nadere toelichting op artikel 168a, tweede lid, sub d (relatiegeschenken, voor zover de gezamenlijke waarde daarvan op jaarbasis niet meer

bedraagt dan Euro 100). Wij kunnen ons voorstellen dat aansluiting wordt gezocht bij de toelichting van de corresponderende bepaling over relatiegeschenken in artikel 86c, tweede lid, sub d, dat van toepassing is op financiële dienstverleners .

Op de bladzijden 20 en 21 van de Nota van toelichting zijn de volgende passages opgenomen "*In navolging van het provisieverbod voor financiële dienstverleners dat in werking is getreden per 1 januari 2013, betaalt de klant dan zelf direct voor de dienstverlening*" en "*Bovendien maakt directe beloning de kosten van beleggingsdienstverlening inzichtelijker voor de klant, hetgeen nu door provisies vaak niet het geval is*".

Vanuit het perspectief van de klant is bij financiële dienstverleners in artikel 86h nader uitgeschreven en gemotiveerd waarom advieskosten rechtstreeks in rekening moeten worden gebracht. Wij geven in overweging mee om dit regime over te nemen bij door het introduceren van een corresponderende artikel in dit segment.

MiFID Nationaal regime

De introductie van het provisieverbod voor beleggingsondernemingen creëert onduidelijkheid over de vraag welk regime van toepassing is op het MiFID Nationaal regime. Dienstverleners die beleggingsdiensten verlenen in combinatie met een complex product vallen, zoals het nu lijkt, onder twee verschillende regimes: ex artikel 168a en artikel 86c. Het provisieverbod ex artikel 86c Bgfo is nu van toepassing op dienstverlening onder het Nationaal Regime MiFID. De wetgever heeft hier voor gekozen om zo een gelijk speelveld voor alle adviseurs en bemiddelaars te creëren. Voor het MiFID Nationaal regime geldt eerbiedigende werking.

Wij vinden dat de regelgeving duidelijk en consistent moet zijn. Eveneens moet het gelijk speelveld worden geborgd. Wij kunnen ons daarom voorstellen dat artikel 168a van toepassing wordt verklaard op het MiFID Nationaal regime. Een van de gevolgen is dat er geen eerbiedigende werking is voor adviseurs en bemiddelaars die dienstverlening onder het MiFID Nationaal regime aanbieden.

Vakbekwaamheid, centrale databank

Naar aanleiding van de onduidelijkheid die was ontstaan door het schrappen van de centrale databank in het kader van de Wft-examinering uit het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft 2013 (Bgfo), heeft het ministerie in een brief aan het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening toegelicht dat de databank per 1 januari 2014 wordt voorzien. In deze brief van 13 maart jongstleden was aangekondigd dat het wetsartikel over de invulling van de centrale examenbank met betrekking tot de Wft-vakbekwaamheid zou worden opgenomen in het onderhavige Wijzigingsbesluit. Het ministerie heeft besloten om de invulling van de examenbank via een apart wijzigingstraject te regelen. De beoogde inwerkingtredingdatum blijft staan op 1 januari 2014. Het Verbond wordt graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en tijdslijnen en input kunnen leveren op de invulling van het nieuwe traject.

IAS19R

DNB is zeer recent naar buiten gekomen met een Q&A hoe banken de effecten van de gewijzigde verslaggevingsstandaard voor pensioenen ('IAS 19 Revised') dienen te verantwoorden in het toetsingsvermogen gedurende 2013². Banken krijgen in verband met Basel III een overgangstermijn van 5 jaar om de effecten van IAS19R te verwerken in hun beschikbare vermogen component. De 5 jaar termijn wordt niet gegeven aan Verzekeraars en zij dienen derhalve vanaf begin 2013 dit ten laste van hun beschikbare vermogen componenten te brengen. De impact van IAS19R is significant, per verzekeraar kan het gaan om honderden miljoenen euro's waardoor het level playing field met banken fors nadelig wordt beïnvloed. Uit eerste contacten met uw ministerie bleek dat de basis voor de overgangstermijn voor banken de CRD IV

² <http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-227818.jsp>

regelgeving is. Indien een wettelijke basis nodig is om een overgangstermijn ook voor verzekeraars mogelijk te maken willen wij u vragen hiertoe in het wijzigingsbesluit een wettelijke basis te creëren.